

Kadry i płace

kancelarie rp

Kancelarie RP to nowa jakość w usługach prawnych. Sieć prawna zrzesza dynamicznie rozwijające się, w pełni niezależne kancelarie ze wszystkich województw, a doświadczeni specjaliści udzielają kompleksowej pomocy prawnej.

SKUTKI WOJNY

Klauzule siły wyższej straciły aktualność

Obecnie stosowane zapisy w umowach nie chronią przedsiębiorców. Ograniczają się bowiem do zabezpieczenia interesów kontrahentów na wypadek nadzwyczajnych zjawisk o charakterze lokalnym, które całkowicie wstrzymują możliwość wykonania kontraktu.

JACEK KRZYWANIA
DAGMARA HOPEK

Wojna w Ukrainie bez wątpienia przyczynia się do zachwiania stabilności gospodarki zarówno w Polsce, jak i na świecie. Dotyka to wszystkich

przypadku konfliktu zbrojnego na Ukrainie i jego następstw, przedsiębiorcy w obecnej sytuacji obiektywnie mają dalej możliwość wykonać zobowiązania, jednak koszty realizacji umów wzrosły w nieprzewidywalnym wcześniej zakresie.

mogą dotknąć jedną ze stron umowy. Choć nie budzi wątpliwości, że zjawiskiem siły wyższej jest również wojna, rozumie się ją raczej jako konflikt zbrojny w kraju kontrahenta, którego skutkiem jest wstrzymanie dostaw, produkcji itp.

” Kodeks cywilny umożliwia modyfikację umowy w przypadku nadzwyczajnej zmiany stosunków, która utrudnia wykonanie zobowiązania, wyłącznie na drodze postępowania sądowego

przedsiębiorców, również tych, którzy nie mieli żadnych powiązań gospodarczych z rynkiem rosyjskim, ukraińskim czy białoruskim. Przykładem mogą być działalności w dużej części uzależnione od cen gazu. W tej perspektywie wykonanie wielu zobowiązań okazuje się nierentowne i może doprowadzić do niewypłacalności przedsiębiorców.

Czy zatem klauzule siły wyższej, które są częścią powszechnie zawieranych umów, chronią jeszcze przedsiębiorców?

... chroni lokalnego kontrahenta

Obecnie stosowane zapisy nie są optymalnym rozwiązaniem. Ograniczają się bowiem wyłącznie do zabezpieczenia interesów kontrahentów na wypadek nadzwyczajnych zjawisk o charakterze lokalnym, które całkowicie wstrzymują możliwość wykonania kontraktu. Patrząc na utarte już wzory klauzul można przyjąć, że rozumieją one siłę wyższą głównie jako powódź, huragan i inne zjawiska, które bezpośrednio

Hamujące formalności

Wiele zapisów wymaga również od kontrahentów wykazania, że określone zjawisko siły wyższej faktycznie wystąpiło, często wskazując wprost na obowiązek przedłożenia zaświadczenia z lokalnej izby gospodarczej. To może się okazać zbyt problematyczne lub nawet niemożliwe do wykonania w sytuacjach, które wystąpiły w innym kraju. Dopiero skutek tych zdarzeń i związane z tym zmiany gospodarcze będą tym nadzwyczajnym zjawiskiem, którego strony nie mogły wcześniej przewidzieć.

Modyfikacja zapisu

Przepisy kodeksu cywilnego umożliwiają zmianę umowy w przypadku nadzwyczajnej zmiany stosunków, która utrudnia wykonanie zobowiązania. Klauzule te, dla przykładu tzw. rebus sic stantibus, wskazują jednak, że do takiej zmiany może dojść wyłącznie na drodze postępowania sądowego. Mając na uwadze czasochłonność takich postępowań,

ZDANIEM AUTORA

Jacek Krzywania

radca prawny w Kancelarii Radców Prawnych Czapczyński

Dagmara Hopek

prawnik w Kancelarii Radców Prawnych Czapczyński

Obecnie przedsiębiorcy powinni przejrzeć swoje wzory umów oraz stosowane ogólne warunki. Odpowiednie regulacje, nie tylko w zakresie klauzul siły wyższej, mogą skutecznie zabezpieczać przed zmianami cen surowców lub innych kosztów realizacji zobowiązań, jak również ograniczać odpowiedzialność stron. Właściwe zapisy mogą nie tylko zabezpieczyć oczekiwany przez przedsiębiorcę zysk, ale również uchronić go od bankructwa.

a z drugiej strony tempo obrotu gospodarczego, można uznać, że regulacje mają niewielkie zastosowania, a przynajmniej ich stosowanie jest nad wyraz problematyczne.

Należy się zatem zastanowić nad modyfikacją klauzul siły wyższej i rozszerzeniem ich zjawiska, których skutkiem nie jest brak możliwości świadczenia, ale też nadmierne trudności w wykonaniu umowy lub rażąco naruszenie równowagi

stron kontraktu. Trzeba przy tym pamiętać, że te zjawiska mogą dotyczyć nie tylko bezpośrednio strony danej umowy, ale również ich dostawców, podwykonawców, co w rezultacie pośrednio także znacząco wpłynie na warunki realizacji samej umowy. Odpowiednio skonstruowany zapis może skutecznie zabezpieczać interesy obu stron umowy. Będzie to również podstawa do podjęcia przez strony rozmów ugodowych. /@

Sieć kancelarii prawnych — kancelarie rp

Wspieramy twój marketing i rozwój twojego biznesu
Sprawdź jak zostać partnerem sieci